

Notes botàniques

per

J. CUATRECASAS

I

Nota criptogàmica

En una de nostres excursions efectuades aquest istiu passat a Serra Nevada, tinguerem la sort de trobar atacats per un uredal, uns pocs exemplars de *Senecio Tournefortii* Lap. v. *granatensis* Bss., que solament havia sigut trobada atacada a Espanya per alguna espècie de gènere *Coleosporium*. Feta la determinació resultà tractar-se de la fase teleutospòrica de *Puccinia expansa* Link, que molt amablement cuidà de comprobar el Dr. GONZÁLEZ FRAGOSO del Museu Nacional de Madrid. La *Puccinia expansa* Link, solament havia sigut trobada en tota la Península a Olmedo (Valladolid) per CUTIERREZ MARTIN, sobre *Senecio Doria*. Es la primera vegada que s'ha trobat atacant al *Senecio Tournefortii* Lap. i a sa varietat *granatensis* Bss. i és espècie nova per a la flora de Granada i Andalusia. També és la primera cita a Espanya de *Senecio Tournefortii* Lap. atacat per una Puccinia, doncs com ja hem exposat sols es coneixia atacat, i encara no la varietat, per algunes espècies del gènere *Coleosporium*.

II

Vinca minor a Catalunya

Un dels pocs errors que conté la valiosa «Flora Catalana» de Cebrià COSTA, consisteix en considerar com a general per Catalunya, la *Vinca minor* L. així llegim d'ella en dita obra: común en bosques i setos. En unes excursions realitzades per nosaltres a Camprodón per l'abril de l'any 1921 trobarem dita espècie, no en gran quantitat, en un lloc nomenat «Torrent del Grau» prop de la esmentada població. En altres nombroses excursions verificades per nosaltres a càrrec del Museu de Barcelona i pel Dr. FONT QUER per tota Catalunya, no havíem pogut recollir mai aquesta espècie per lo que m'ha semblat rara a Catalunya amb tot i a pesar de lo que digué COSTA.

En l'Herbari del Museu de Barcelona no s'hi troba cap exemplar de la Regió, i en l'Herbari CADEVALL n'hi ha un, determinat com a *Vinca minor* L., però sens firma i es veu que no el devia haver revisat son propietari, per quan res té de *Vinca minor* L., doncs es tracta ben clarament d'un

exemplar de *V. difformis* Pourr. ben diferenta d'aquella. Això pot indicar que per molts hagi sigut confosa amb la primera aquesta última espècie, per demés ben abundant a Catalunya, lo qual fa que no ens poguem fiar de certes cites d'aquesta espècie, donades per individus que no ens ofereixin suficient autoritat. Diu Fr. SÉNNÉN en sa *Flore de Catalogne. Aditions et commentaires* (Treballs de l'INSTITUCIÓ CATALANA d'HISTORIA NATURAL, 1917): «Il en sera du *Vinca minor* L. comme du *Cirsium ferox* DC. il n'existera pas dans notre flore et aura été pris pour le *V. difformis* Pourr. très abundant... Et c'est probablement la seule forme spontanée de notre flore; car on chercherait en vain le *V. minor* L.».

En la *Enumeración y Revisión de las Plantas por Colmeiro*, es donen algunes cites de *V. minor* de les que realment, s'han d'excloure en la major part per no oferir-nos suficient confiança els senyors que les subscriuen; com son la de Montserrat per BOUT., de La Puda per ARNÚS, de Montjuich per ARRIETE, que ademés no han sigut comprobades en nombroses exploracions darrerament efectuades per diversos botànics. Les úniques cites donades per COLMEIRO que podem creure com a certes, son las de VAYREDA a Sant Joan de les Abadesas, de MASFERRER a Vich i de VILLIERS a la Vall d'Arán, per la garantia dels que les firmen, i per ésser aquestes localitats, de molta semblança amb la nostra, i a més a més les de Vich i Sant Joan prop de la mateixa. I efectivament, nosaltres hem tingut ocasió de comprovar aquestes dues últimes localitats, per medi del Herbari MASFERRER avui propietat del Museu de Barcelona. En ell hi hem pogut reconèixer uns exemplars de VAYREDA recollits a Sant Joan de las Abadesas, i uns altres col·lectats a Vich per el propi Sr. MASFERRER. La localitat de la Vall d'Arán ha sigut també comprovada per l'Abat COSTE l'any 1912. Aquestes son doncs les úniques localitats d'on se sab amb tota certesa que hi visqui la *Visca minor* L., no poguent-se'n admetre, en la actualitat, cap altre a Catalunya; tot això confirma la nostre tèssi de que dita espècie, té una àrea de dispersió ben petita a Catalunya, molt al contrari de lo que es crigué el nostre eximi botànic català Cebrià COSTA.
